

om at leve i fred, velstand og frihed. Det gælder for borgerne hertilands så vel som i verdens fattigste lande. Men verdens fattigste lande har ikke i tilstrækkelig grad formået at drage fordel af den øgede handelsliberalisering, som har fundet sted siden afslutningen af anden verdenskrig. Regeringen ønsker at bidrage til at ændre denne situation, og derfor finder jeg debatten her i dag yderst relevant.

Potentialet i handel som generator for vækst og fattigdomsbekæmpelse er stort, hvor stort er det naturligvis svært at opgøre helt præcist. Men de fleste opgørelser skaber grundlag for stor optimisme. Verdensbanken har f.eks. beregnet, at et mere udviklingsvenligt internationalt handelsregime vil kunne reducere antallet af fattige mennesker med 140 millioner i 2015. Cirka halvdelen af disse vil bo i Afrika syd for Sahara.

Måltrettet bistand spiller en helt afgørende rolle for, at afrikanske lande kan få de fulde gevinster ved frihandel, for at de kan vinde ved globaliseringen.

Regeringen mener, at de fattigste udviklingslande ikke skal påtage sig nye WTO-forpligtelser i forbindelse med de igangværende Dohaforhandlinger, populært kaldet »a round for free«, altså en gratis omgang. Der, hvor de fattige lande bør liberalisere, er således i første omgang i forhold til hinanden, ikke i forhold til EU, USA eller de konkurrencedygtige større udviklingslande. Særlig de afrikanske landes handelspolitik skal rettes mere mod åbning over for regional samhandel.

Kl. 17.20

Mange afrikanske lande er omfattet af fire til seks regionale handelsaftaler foruden de aftaler, de har indgået med EU og USA. Regional handel er i dag meget mindre i Afrika end i andre regioner. Her er et stort uudnyttet handels- og vækstpotentiale.

På længere sigt er det vigtigt at sikre de fattigste landes integration i verdenshandelen.

EU er de afrikanske landes vigtigste handelspartner, og EU's politik er en dominerende faktor for Afrikas økonomiske vækst og udvikling. Danmark vil fortsat presse på, for at EU sammentænker handels- og udviklingsbistanden.

De mindst udviklede lande har med alt, undtagen våbenaftalen, opnået told- og kvotefri adgang til EU's marked. De sidste overgangsordninger udløber i de kommende år. Aftalen bør udvides til at omfatte en større gruppe fattige lande.

De komplicerede og restriktive oprindelsesregler bør også forbedres. Særlige hensyn til de fattigste udviklingslande er nødvendige, men fastholdelse af handelsbarrierer er ikke nogen langsigtet løsning. Der skal være tale om tidsbegrænsede overgangsordninger, mens der gennemføres en nødvendig økonomisk omstrukturering med fokus på at nedsætte handelshindringer på nationalt niveau.

Og så vil jeg gerne understrege, at der er stor forskel på udviklingslandene. Det vil have en stor, positiv betydning for verdensøkonomien og i særdeleshed for de fattigste udviklingslande, hvis de større og stærkere af udviklingslandene liberaliserer deres handelsregimer.

Men friere handel alene er ikke nok. Der er behov for målrettet bistand, som kan sætte udviklingslandene i stand til at udnytte markedsmulighederne. Den største hindring i udviklingslandene er dårlige rammebetingelser for den private sektor, og udvikling af den private sektor er kernen i vækst.

I Verdensbankens årlige rapport »Doing Business« opgøres de administrative byrder, som den private sektor må slås med. Afrika fremstår her klart som den region, hvor den private sektor har det allersværest. Det tager f.eks. 153 dage at starte en virksomhed i Mozambique og 135 dage i Burkina Faso. I Danmark tager det 4 dage. Lavest ligger Australien med 2 dage. I Uganda skal der 17 procedurer til for at starte en virksomhed, og Tchad er helt oppe på 21. Danmark ligger på 4 procedurer, mens Canada, Australien og New Zealand ligger lavest med kun 2 procedurer.

Betingelserne for erhvervslivet skal forbedres i udviklingslandene, særlig i Afrika, så det bedre kan betale sig at drive virksomhed. Samtidig skal det gøres på en måde, der skaber en bæredygtig vækst, hvor miljø og mennesker også er i fokus.

Der er på den baggrund behov for en sammentænkning af tilgangen til handel og erhverv. Det er udgangspunktet for den før omtalte strategi- og handlingsplan.

Vi har gode erfaringer med erhvervssektorprogrammerne i Tanzania, Ghana og Vietnam. I år starter vi et nyt program i Kenya. Hovedvægten ligger på at skabe gode vækstbetingelser for små og mellemstore virksomheder. Erhvervssektorprogrammerne har indtil nu vist gode resultater, og jeg vil bestemt ikke udelukke, at vi på længere sigt vil tage initiativ til at iværksætte flere erhvervssektorprogrammer.